T090 ATĐ 2 (31) Luận A Tỳ Đàm Bát Kiền Độ Q1-Tạp-Pháp Thứ Nhất của Thế Gian

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1543

LUAÄN A TYØ ÑAØM BAÙT KIEÀN ÑOÄ Taùc giaû: Toân giaû Ca Chieân Dieân Töû. Haùn dòch: Ñôøi Phuø Taàn, Sa moân Taêng Giaø Ñeà Ba vaø Truùc Phaät Nieäm.

Baøi tuïng taùm Kieàn Ñoä: Trí - haønh - kieát söû - taïp, Kieán - ñònh - caên - boán ñaïi.

QUYEÅN 1

Kieàn ñoä thöù 1: TAÏP

Phaùp thöù nhaát theá gian,
Ngöôøi - trí - aùi - cung kính,
Saéc - voâ taøm - khoâng nghóa,
Phaåm tö - noùi sau cuoái.
Phaåm 1: PHAÙP THÖÙ NHAÁT CUÛA THEÁ GIAN

Theá naøo laø phaùp thöù nhaát cuûa theá gian? Vì sao noùi ñoù laø phaùp thöù nhaát cuûa theá gian? Phaùp thöù nhaát cuûa theá gian heä thuoäc nhöõng coõi naøo? Noùi heä thuoäc vaøo coõi Duïc chaêng? Heä thuoäc vaøo coõi Saéc chaêng? Heä thuoäc vaøo coõi Voâ saéc chaêng?

SOÁ 1543 - LUAÄN A TYØ ÑAØM BAÙT KIEÀN ÑOÄ - Quyeån 1 576

Phaùp thöù nhaát cuûa theá gian phaûi noùi laø coù giaùc coù quaùn chaêng, khoâng coù giaùc coù quaùn, khoâng coù giaùc coù quaùn chaêng? Phaùp thöù nhaát cuûa theá gian phaûi noùi laø töông öng vôùi laïc caên chaêng, töông öng vôùi hyû caên, hoä caên chaêng? Phaùp thöù nhaát cuûa theá gian phaûi noùi laø moät taâm chaêng, phaûi noùi laø raát nhieàu taâm chaêng? Phaùp thöù nhaát cuûa theá gian phaûi noùi laø thoaùi lui, khoâng thoaùi lui chaêng? Theá naøo laø ñaûnh? Theá naøo laø ñaûnh ñoïa? Theá naøo laø noaõn? Hai möôi thaân kieán naøy, coù bao nhieâu ngaõ kieán, bao nhieâu ngaõ sôû kieán? Coù bao nhieâu kieán nhö voâ thöôøng maø noùi coù thöôøng? Ñoái vôùi naêm kieán naøy thì ñoaïn nhöõng kieán naøo, ñoaïn nhöõng ñeá naøo? Kieán naøy neáu voâ thöôøng maø noùi coù thöôøng; neáu khoå maø thaáy vui, neáu vui maø thaáy khoå; neáu baát tònh maø thaáy tònh, neáu tònh maø thaáy baát tònh; neáu voâ ngaõ maø thaáy coù ngaõ; neáu voâ nhaân maø thaáy coù nhaân, neáu coù nhaân maø thaáy voâ nhaân; neáu coù maø thaáy khoâng coù, neáu khoâng coù maø thaáy coù; ñoái vôùi naêm kieán naøy thì ñoaïn nhöõng kieán naøo, ñoaïn nhöõng ñeá naøo? Nghóa veà kieán naøy ôû chöông naøy nguyeän giaûi thích ñaày ñuû. Hoûi: Theá naøo laø phaùp thöù nhaát cuûa theá gian? Ñaùp: Caùc taâm-taâm phaùp theo thöù lôùp- vöôït thöù lôùp maø nhaän laáy quaû chöùng ñöôïc, ñoù goïi laø phaùp thöù nhaát cuûa theá gian. Laïi coù thuyeát noùi: “Ñoái vôùi naêm caên theo

thöù lôùp - vöôït thöù lôùp maø nhaän laáy quaû chöùng ñöôïc, ñoù goïi laø phaùp thöù nhaát cuûa theá gian.” Theo nghóa toâi noùi, taâm vaø taâm phaùp laàn löôït vöôït trình töï roài nhaän laáy quaû chöùng ñöôïc, thì goïi laø phaùp thöù nhaát cuûa theá gian. Hoûi: Vì leõ gì maø noùi ñoù laø phaùp thöù nhaát cuûa theá gian? Ñaùp: Taâm-taâm phaùp nhö vaäy, ñoái vôùi caùc taâm-taâm phaùp coøn laïi cuûa theá gian laø toái thöôïng, vì khoâng coù khaû naêng theo kòp, cho neân goïi laø phaùp thöù nhaát cuûa theá gian. Hôn nöõa, taâm-taâm phaùp naøy ñaõ töø boû caùc vieäc cuûa phaøm phu ñaït ñöôïc Thaùnh phaùp, ñaõ lìa boû vieäc taø ñaït ñöôïc Chaùnh phaùp. ÔÛ trong Chaùnh phaùp, vöôït qua trình töï maø nhaän laáy quaû chöùng. Do nghóa naøy cho neân noùi laø phaùp thöù nhaát cuûa theá gian. Hoûi: Phaùp thöù nhaát cuûa theá gian heä thuoäc vaøo nhöõng coõi naøo? Neân noùi laø heä thuoäc coõi Duïc, coõi Saéc, coõi Voâ saéc chaêng? Ñaùp: Phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, neân noùi laø heä thuoäc coõi Saéc, chöù khoâng phaûi heä thuoäc coõi Duïc, khoâng phaûi heä thuoäc coõi Voâ saéc. Vì leõ gì maø phaùp thöù nhaát cuûa theá gian khoâng neân noùi laø heä thuoäc

coõi Duïc? Bôûi vì ñaïo coõi Duïc khoâng ñoaïn tröø ñöôïc nhöõng trieàn caùi, cuõng khoâng theå tröø boû caùc kieát cuûa coõi Duïc, maø chính laø do ñaïo coõi Saéc môùi ñoaïn tröø ñöôïc trieàn caùi, cuõng coù theå loaïi tröø caùc kieát cuûa coõi Duïc. Vì leõ, neáu ñaïo coõi Duïc maø ñoaïn tröø ñöôïc trieàn caùi, thì cuõng coù theå loaïi tröø caùc kieát cuûa coõi Duïc. Nhö theá, phaùp thöù nhaát cuûa theá gian neân noùi laø heä thuoäc coõi Duïc, nhöng khoâng duøng ñaïo coõi Duïc ñoaïn ñöôïc trieàn caùi, cuõng khoâng theå loaïi tröø caùc kieát coõi Duïc, maø ñaïo coõi Saéc ñoaïn tröø ñöôïc trieàn caùi, cuõng coù coâng naêng loaïi tröø caùc kieát coõi Duïc. Vì lyù do naøy cho neân phaùp thöù nhaát cuûa theá gian khoâng neân noùi laø heä thuoäc coõi Duïc. Vì leõ gì maø phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, khoâng neân noùi laø heä thuoäc coõi Voâ saéc? ÔÛ trong phaùp baèng nhau vöôït qua trình töï maø nhaän laáy quaû chöùng, tröôùc heát phaûi töø coõi Duïc, ñoái vôùi khoå tö duy veà khoå, sau ñoù vôùi coõi Saéc - Voâ saéc cuõng ñoàng nhau. Neáu Thaùnh ñaïo khôûi thì tröôùc heát phaûi thöïc hieän caùc vieäc ôû coõi Duïc, sau môùi ñoàng vôùi coõi Saéc - Voâ saéc. Giaû söû vöôït qua trình töï maø nhaän laáy quaû chöùng ôû trong phaùp ñoàng ñaúng, thì tröôùc heát ôû coõi Voâ saéc, ñoái vôùi khoå tö duy veà khoå, sau ñoù ñoàng vôùi coõi Duïc-Saéc. Neáu Thaùnh ñaïo khôûi thì tröôùc tieân phaûi thöïc hieän coâng vieäc cuûa coõi Voâ saéc, sau ñoù ñoàng vôùi coõi Duïc-Saéc. Nhö theá, phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, khoâng neân noùi laø heä thuoäc coõi Voâ saéc, nhöng trong phaùp ñoàng ñaúng vöôït qua trình töï maø nhaän laáy quaû chöùng, tröôùc heát töø coõi Duïc ñoái vôùi khoå nghó laø khoå, sau ñoù ôû coõi Saéc-Voâ saéc cuõng nhö nhau. Neáu Thaùnh ñaïo khôûi thì tröôùc heát laø thöïc hieän caùc vieäc ôû coõi Duïc, sau ñoù coõi Saéc -Voâ saéc gioáng nhau. Vì duyeân côù naøy cho neân phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, khoâng neân noùi laø heä thuoäc coõi Voâ saéc. Laïi nöõa, nhaäp ñònh voâ saéc tröø khöû töôûng saéc, khoâng duøng töôûng voâ saéc ñeå phaân bieät coõi Duïc, nhö duyeân khoå phaùp nhaãn cuõng laø duyeân phaùp thöù nhaát cuûa theá

gian. Hoûi: Phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, neân noùi laø coù giaùc- coù quaùn chaêng? Khoâng coù giaùc- coù quaùn chaêng? Khoâng coù giaùc- khoâng coù quaùn chaêng? Ñaùp: Phaùp thöù nhaát cuûa theá gian hoaëc coù giaùc- coù quaùn; hoaëc khoâng coù giaùc - coù quaùn; hoaëc khoâng coù giaùc- khoâng coù quaùn. Theá naøo laø coù giaùc - coù quaùn? Döïa vaøo Tam-muoäi coù giaùc-coù quaùn, ñaït ñöôïc phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, thì goïi laø coù giaùc-coù quaùn. Theá naøo laø khoâng coù giaùc-coù quaùn? Döïa vaøo Tam-muoäi khoâng coù giaùc-coù quaùn, ñaït ñöôïc phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, thì goïi laø khoâng coù

giaùc-coù quaùn. Theá naøo laø khoâng coù giaùc- khoâng coù quaùn? Döïa vaøo Tam-muoäi khoâng coù giaùc - khoâng coù quaùn, ñaït ñöôïc phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, thì goïi laø khoâng coù giaùc- khoâng coù quaùn. Hoûi: Phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, neân noùi laø töông öng vôùi laïc caên chaêng? Töông öng vôùi hyû caên - hoä caên chaêng? Ñaùp: Phaùp thöù nhaát cuûa theá gian hoaëc töông öng vôùi laïc caên, hoaëc töông öng vôùi hyû caên, hoaëc töông öng vôùi hoä caên. Theá naøo laø töông öng vôùi laïc caên? Döïa vaøo tam thieàn ñaït ñöôïc phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, thì goïi laø töông öng vôùi laïc caên. Theá naøo laø töông öng vôùi hyû caên? Döïa vaøo sô thieàn- nhò thieàn, ñaït ñöôïc phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, thì goïi laø töông öng vôùi hyû caên. Theá naøo laø töông öng vôùi hoä caên? Döïa vaøo thieàn vò lai, döïa vaøo thieàn trung gian, döïa vaøo töù thieàn, ñaït ñöôïc phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, thì goïi laø töông öng vôùi hoä caên. Hoûi: Phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, neân noùi laø moät taâm hay laø nhieàu taâm chaêng? Ñaùp: Phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, neân noùi laø moät taâm chöù khoâng phaûi laø nhieàu taâm. Vì leõ gì maø phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, noùi laø moät taâm chöù khoâng phaûi nhieàu taâm? Neáu trung gian phaùp thöù nhaát cuûa theá gian, khoâng khôûi leân phaùp theá gian khaùc thì chæ coù voâ laäu. Neáu ñang khôûi leân thì hoaëc nhoû, hoaëc baèng nhau, hoaëc vi dieäu. Giaû söû nhoû thì khoâng vöôït qua trình töï maø thuû chöùng. Vì sao? Vì khoâng theå laáy söï thoaùi lui ñaïo trong phaùp bình ñaúng ñeå vöôït qua trình töï maø thuû chöùng. Neáu ñang khôûi leân baèng nhau thì cuõng khoâng vöôït qua trình töï ñeå thuû chöùng. Vì sao? Vì voán khoâng theå duøng ñaïo naøy maø vöôït qua trình töï ñeå thuû chöùng. Neáu ñang laø vi dieäu, thì phaùp nieäm cuûa taâm-taâm sôû tröôùc kia, luùc naøy khoâng phaûi laø phaùp ñeä nhaát theá gian. Neáu phaùp nieäm cuûa taâm-taâm sôû sau ñoù, thì luùc aáy laø phaùp ñeä nhaát theá gian. Hoûi: Phaùp ñeä nhaát theá gian, neân noùi laø thoaùi lui hay khoâng thoaùi lui chaêng? Ñaùp: Phaùp ñeä nhaát theá gian laø khoâng thoaùi lui. Vì sao phaùp ñeä nhaát theá gian laø khoâng thoaùi lui? Phaùp ñeä nhaát theá gian coù nghóa laø ñeá thuaän, ñeá maõn, ñeá bieän, khoâng coù choã thieáu soùt roãng khoâng, khoâng coù sôû höõu, khoâng khôûi ngaàn aáy taâm, khoâng tö duy ñöôïc. Ví nhö nhöõng keû phaøm phu phaûi vöôït qua soâng - nuùi- hang ñoäng, qua

ñöôïc nhöõng choã nguy hieåm aáy thì trong khoaûnh khaéc, thaân taâm cöông quyeát phaûi tôùi chöù khoâng theå naøo quay trôû laïi. Phaùp ñeä nhaát theá gian cuõng vaäy. Ñeá thuaän - ñeá maõn - ñeá bieän khoâng coù choã roãng thieáu, khoâng coù sôû höõu, khoâng khôûi ngaàn aáy taâm, khoâng suy nghó ñöôïc. Ví nhö naêm doøng chaûy lôùn: 1. Haèng-ca. 2. Ñaûm-phuø-na. 3. Taùt-lao. 4. Y-la-baït-ñeà. 5. Ma-heâ. Ñeàu chaûy vaøo bieån caû, khoâng gì coù khaû naêng caét ñöùt doøng chaûy, khoâng gì coù khaû naêng caùch ngaên, nghóa laø ñeàu chaûy tôùi bieån caû, bieån traøn ñaày vaø bieån bao la; phaùp ñeä nhaát theá gian cuõng laïi nhö theá, thuaän ñeá - maõn ñeá - bieän ñeá, khoâng coù choã thieáu soùt roãng khoâng, khoâng coù sôû höõu, khoâng khôûi ngaàn aáy taâm, khoâng tö duy ñöôïc. Laïi nöõa, phaùp ñeä nhaát theá gian ôû trung gian khoå phaùp nhaãn, khoâng coù moät phaùp naøo nhanh choùng hôn taâm. Ngay töø baây giôø, khoâng gì coù khaû naêng cheá ngöï, khoâng tö duy ñöôïc. Vì vaäy cho neân phaùp ñeä nhaát theá gian neân noùi laø khoâng thoaùi lui. Hoûi: Theá naøo laø phaùp ñaûnh? Ñaùp: Ví nhö moät khoaûnh khaéc thôøi gian, hoan hyû höôùng veà Phaät- Phaùp- Taêng, nhö Ñöùc Theá Toân noùi: “Cuøng möôøi saùu Baø-la-moân noùi veà caùc Ma na, nhö trong moät khoaûnh khaéc hoan hyû höôùng veà Phaät- Phaùp- Taêng.” Ñoù goïi laø phaùp ñaûnh. Hoûi: Phaùp ñaûnh thoaùi lui laø sao? Ñaùp: Ñaõ ñöôïc phaùp ñaûnh, neáu maïng chung thì ñaõ thoaùi lui khoâng coøn hieän taïi nöõa. Nhö coù moät ngöôøi raát töông ñaéc vôùi thieän tri thöùc, theo thieän tri thöùc nghe phaùp tö duy, kieåm xeùt noäi taïi, tin coù Phaät ñaïo- meán Phaùp- thuaän Taêng, bieát saéc voâ thöôøng, thoáng (thoï) - töôûng - haønh - thöùc laø voâ thöôøng, nghó suy vaø tin ôû khoå - taäp - taän (dieät) - ñaïo. Ngöôøi kia, neáu ôû vaøo thôøi ñieåm khaùc, khoâng gaëp ñöôïc thieän tri thöùc, khoâng nghe phaùp Phaät, khoâng tö duy, kieåm xeùt noäi taïi, ñoái vôùi theá tuïc nieàm tin bò thoaùi lui, ñoù goïi laø phaùp ñaûnh thoaùi lui. Hoûi: Theá naøo laø phaùp noaõn? Ñaùp: ÔÛ trong chaùnh phaùp, khôûi leân taâm Töø hoan hyû nhö Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi: “Tyø-kheo Maõ Sö-Tyø-kheo Maõn Tuù, hai ngöôøi ngu si naøy, ôû trong phaùp cuûa Ta maø khoâng coù maûy may phaùp noaõn”. Hoûi: Trong hai möôi thaân kieán naøy, coù bao nhieâu ngaõ kieán? Bao

nhieâu ngaõ sôû kieán? Ñaùp: Coù naêm ngaõ kieán, möôøi laêm ngaõ sôû kieán (ñoái töôïng cuûa ngaõ kieán). Theá naøo laø naêm ngaõ kieán? Ngaõ kieán saéc, ngaõ kieán thoáng (thoï) - töôûng-haønh-thöùc, ñoù goïi laø naêm ngaõ kieán. Theá naøo laø möôøi laêm ngaõ sôû kieán? Saéc ngaõ coù kieán- saéc trong ngaõ- ngaõ trong saéc, thoáng - töôûng - haønh - thöùc ngaõ coù kieán, thöùc trong ngaõ - ngaõ trong thöùc, ñaây goïi laø möôøi laêm ngaõ sôû kieán. Neáu voâ thöôøng maø thaáy coù thöôøng, laø bieân kieán, ñoái töôïng ñoaïn cuûa khoå ñeá. Coù thöôøng maø thaáy voâ thöôøng, laø taø. Taø kieán laø ñoái töôïng ñoaïn cuûa taän ñeá. Khoå maø thaáy vui, cho phaùp aùc laø hôn. Ñoù goïi laø troäm thaáy, ñoái töôïng ñoaïn cuûa khoå ñeá. Vui maø thaáy khoå, laø taø. Taø kieán naøy laø ñoái töôïng ñoaïn cuûa taän ñeá (dieät ñeá). Baát tònh maø thaáy tònh, cho phaùp aùc laø hôn. Ñoù laø troäm thaáy, ñoái töôïng ñoaïn cuûa khoå ñeá. Tònh maø thaáy baát tònh, laø taø. Taø kieán naøy hoaëc

taän ñeá ñoaïn, hoaëc ñaïo ñeá ñoaïn. Neáu taän maø quaùn baát tònh, thì ñoù laø taø. Taø kieán naøy laø ñoái töôïng ñoaïn cuûa taän ñeá. Neáu ñaïo maø quaùn baát tònh, thì ñoù laø taø. Taø kieán naøy laø ñoái töôïng ñoaïn cuûa ñaïo ñeá. Voâ ngaõ maø thaáy coù ngaõ, laø thaân taø. Taø kieán naøy laø ñoái töôïng ñoaïn cuûa khoå ñeá. Coù nhaân maø thaáy khoâng coù nhaân, laø taø. Taø kieán naøy laø ñoái töôïng ñoaïn cuûa taäp ñeá. Khoâng coù nhaân maø thaáy coù nhaân, nhaân coù taïo hay khoâng taïo, thì troäm giôùi naøy vaãn laø ñoái töôïng ñoaïn cuûa khoå ñeá. Neáu coù maø noùi khoâng thaáy, laø taø. Taø kieán naøy hoaëc khoå ñeá ñoaïn, hoaëc taäp ñeá ñoaïn, hoaëc taän ñeá ñoaïn, hoaëc ñaïo ñeá ñoaïn. Neáu noùi khoâng coù khoå, thì ñoù laø taø. Taø kieán naøy laø ñoái töôïng ñoaïn cuûa khoå ñeá. Neáu noùi khoâng coù taäp - taän - ñaïo, thì ñoù laø taø. Taø kieán naøy do taäp- taän- ñaïo ñoaïn tröø. Neáu khoâng coù maø noùi coù thaáy, thì ñoù khoâng phaûi taø kieán, maø laø taø trí.

SOÁ 1543 - LUAÄN A TYØ ÑAØM BAÙT KIEÀN ÑOÄ - Quyeån 1 581

Phaåm 2: NOÙI VEÀ TRÍ

Coù theå coù moät trí maø bieát taát caû caùc phaùp chaêng? Coù theå coù moät thöùc maø bieát ñöôïc taát caû caùc phaùp chaêng? Coù theå coù hai taâm laàn löôït laøm nhaân cho nhau chaêng? Coù theå coù hai taâm laàn löôït duyeân vôùi nhau chaêng? Vì leõ gì moät ngöôøi maø tröôùc sau hai taâm khoâng cuøng naûy sinh? Neáu con ngöôøi khoâng theå naøo taâm tröôùc cuõng khoâng coù maø döïa vaøo taâm sau, thì taïi vì sao nhôù ñöôïc vieäc mình ñaõ laøm tröôùc kia? Vì sao yù thöùc laïi ghi nhôù maïnh meõ? Vì sao ghi nhôù maø khoâng ghi nhôù? Vì sao cuùng teá ngaï quyû ôû choã naøy thì ñöôïc, maø ôû choã khaùc laïi khoâng ñöôïc? Neân noùi moät con maét thaáy saéc, hay hai con maét troâng thaáy saéc? Tai nghe tieáng, muõi ngöûi muøi höông laïi cuõng nhö theá. Caùc phaùp quaù khöù thì taát caû khoâng coù hieän taïi chaêng? Neáu khoâng coù hieän taïi thì taát caû ñeàu laø quaù khöù sao? Caùc phaùp quaù khöù thì taát caû khoâng coøn chaêng? Neáu khoâng coøn thì taát caû ñeàu laø quaù khöù chaêng? Caùc phaùp quaù khöù thì taát caû ñeàu maát ñi chaêng? Neáu maát ñi thì taát caû ñeàu thuoäc veà quaù khöù chaêng? Neáu khoå thì sinh nghi laø khoå hay khoâng phaûi laø khoå chaêng? Neân noùi laø moät taâm hay laø nhieàu taâm? Neáu taäp- taän- ñaïo thì sinh nghi laø ñaïo hay khoâng phaûi laø ñaïo chaêng? Neân noùi laø moät taâm hay laø nhieàu taâm? Coù theå coù moät taâm coù nghi hay khoâng coù nghi? Sao goïi laø danh thaân? Theá naøo laø cuù thaân? Vò thaân laø sao? Phaät Theá Toân baûo caùc ñeä töû: “Caùc oâng laø nhöõng ngöôøi ngu si!” Nghóa naøy laø theá naøo? Vì leõ gì Phaät Theá Toân baûo caùc ñeä töû: “Caùc oâng laø ngöôøi ngu si?” Coù saùu nhaân, ñoù laø: Nhaân töông öng, nhaân coù chung, nhaân töï nhieân, nhaân nhaát thieát bieán, nhaân baùo vaø nhaân sôû taùc. Theá naøo laø nhaân töông öng? Nhaân coù chung laø theá naøo? Nhaân töï nhieân laø sao? Sao goïi laø nhaân nhaát thieát bieán? Nhaân baùo laø sao? Theá naøo laø nhaân sôû taùc? Neáu taâm ñeàu coù caùc söû thì caùc söû naøy ñeàu coù taâm, vaäy söû kia taâm naøy laø ñoái töôïng sai khieán sao? Neáu nhö söû bò taâm sai khieán thì taâm naøy ñeàu coù söû, vaäy söû kia vaø taâm naøy ñeàu coù söû chaêng? Neáu taâm- söû ñeàu

coù söû sai khieán thì söû kia vaø taâm naøy seõ ñoaïn chaêng? Neáu nhö taâm seõ ñoaïn söû, taâm naøy ñeàu coù söû, thì söû kia vôùi taâm naøy ñeàu ñoaïn chaêng? Dieät nhaân thöùc. Theá naøo laø dieät nhaân thöùc? Dieät nhaân thöùc coù bao nhieâu söû bò sai khieán? Veà nghóa cuûa chöông naøy xin dieãn noùi ñaày ñuû. Hoûi: Coù theå coù moät trí maø bieát taát caû caùc phaùp chaêng?

SOÁ 1543 - LUAÄN A TYØ ÑAØM BAÙT KIEÀN ÑOÄ - Quyeån 1 582

Ñaùp: Khoâng. Hoûi: Neáu trí naøy sinh ra taát caû caùc phaùp voâ ngaõ, thì voâ ngaõ naøy sao trí laïi khoâng bieát? Ñaùp: Vì khoâng bieát töï nhieân, khoâng bieát phaùp coù chung, khoâng bieát phaùp töông öng. Hoûi: Coù theå coù moät thöùc bieát ñöôïc taát caû caùc phaùp chaêng? Ñaùp: Khoâng. Hoûi: Neáu thöùc naøy sinh ra taát caû caùc phaùp voâ ngaõ, thì sao thöùc naøy laïi khoâng thaáu trieät? Ñaùp: Vì khoâng nhaän thöùc töï nhieân, khoâng nhaän thöùc phaùp coù chung, khoâng nhaän thöùc phaùp töông öng. Hoûi: Coù theå coù hai taâm laàn löôït laøm nhaân cho nhau chaêng? Ñaùp: Khoâng. ÔÛ ñaây khoâng phaûi moät ngöôøi, neáu vò lai vaø tröôùc ñaây cuøng sinh hai taâm, thì khoâng phaûi taâm vò lai laøm nhaân cho taâm tröôùc ñaây. Hoûi: Coù theå coù hai taâm laàn löôït duyeân vôùi nhau chaêng? Ñaùp: Coù. Neáu coù moät suy nghó maø khoâng coù naûy sinh taâm ôû vò lai, thì luùc ngöôøi kia ñang nghó nhôù lieàn sinh hai taâm. Neáu suy nghó coù sinh taâm ôû vò lai, thì khi ngöôøi kia ñang nhôù nghó lieàn sinh hai taâm. Neáu nhôù nghó khoâng naûy sinh taâm ñaïo ôû vò lai, thì khi ngöôøi kia ñang nhôù nghó hai taâm lieàn sinh. Neáu nhôù nghó coù sinh taâm ñaïo ôû vò lai, thì khi ngöôøi kia ñang nhôù nghó lieàn sinh hai taâm. Neáu caû hai ngöôøi ñeàu bieát taâm ngöôøi khaùc, thì taâm laàn löôït seõ taïo ra duyeân. Hoûi: Vì leõ gì hai taâm tröôùc - sau cuûa moät ngöôøi khoâng cuøng naûy sinh? Ñaùp: Vì leõ khoâng coù duyeân theo thöù töï thöù hai, vaø vì moãi moät taâm cuûa chuùng sinh chuyeån bieán, nhö con ngöôøi khoâng theå roãng khoâng ñöôïc. Hoûi: Taâm tröôùc khoâng döøng laïi, taâm sau laøm sao nhôù laïi nhöõng gì mình ñaõ laøm xöa kia? Ñaùp: Chuùng sinh ôû trong phaùp, coù ñöôïc trí tueä nhö theá ñeå ghi nhôù nhöõng vieäc mình ñaõ taïo ra tröôùc kia. Ví nhö khaéc - in- ñuùc chöõ, phaûi coù choã ñeå in vaø phaûi bieát chöõ, thì hieän taïi cuõng phaûi bieát ngöôøi khaùc ñaõ taïo taùc xong, ñoái töôïng taïo taùc cuõng töï bieát. Ngöôøi kia cuõng khoâng ñi theo ñeå hoûi, toâi cuõng khoâng ñi theo ñeán hoûi: OÂng vieát ra chöõ naøo?. Ngöôøi kia cuõng khoâng ñaùp: Toâi vieát ra chöõ naøy. Nhö chöõ maø maùy in taïo ra, chöõ maø töï mình bieát taïo. Töï mình ñaõ taïo cuõng bieát, ngöôøi khaùc ñaõ taïo cuõng

SOÁ 1543 - LUAÄN A TYØ ÑAØM BAÙT KIEÀN ÑOÄ - Quyeån 1 583

bieát. Phaùp cuûa chuùng sinh laø nhö theá, tuøy thuoäc ñoái töôïng taïo taùc maø bieát, phaùp ñaõ ñöôïc taïo taùc cuõng bieát. Ví nhö coù hai ngöôøi bieát yù ngöôøi khaùc, moãi ngöôøi ñeàu laøm nhaân cho nhau, taâm moät ngöôøi kia khoâng thuaän theo hai, hoûi: Vì sao oâng laøm nhaân cho nhau, ngöôøi kia cuõng khoâng taïo ra nhaân naøy? Ñaùp: Toâi ñaõ taïo ra nhaân duyeân nhö theá, cuõng bieát yù - phaùp cuûa ngöôøi khaùc. Ñaït ñöôïc yù nhö theá, moãi ngöôøi cuõng ñeàu laø nhaân cho nhau. Phaùp cuûa chuùng sinh laø nhö theá, ñöôïc bieát nhö theá tuøy thuoäc phaùp

tröôùc thì seõ bieát. Laïi nöõa, taát caû phaùp maø taâm sôû nghó nhôù, nhaát ñònh ñeàu coù nhaân duyeân, vaø tu theo ñoái töôïng taïo taùc cuûa yù, yù coù naêng löïc neân thöôøng xuyeân khoâng queân maát. Hoûi: Vì leõ gì ghi nhôù maø laïi ghi nhôù? Ñaùp: Phaùp cuûa chuùng sinh, taâm luoân töï nhieân nhôù laïi (hoài öùc) söï vieäc kia, theo thöù töï trí naûy sinh, tu söùc yù kieân cöôøng, chuyeân yù khoâng queân. Hoûi: Vì leõ gì ghi nhôù maø khoâng ghi nhôù? Ñaùp: Vì phaùp cuûa chuùng sinh, yù khoâng töï ñoäng nhôù laïi söï vieäc kia, trí naûy sinh khoâng theo thöù töï, yù daàn daàn nhoû beù, cuõng thöôøng queân maát nhieàu ñieàu. Hoûi: Vì leõ gì cuùng teá thì ngaï quyû ñeán maø khoâng phaûi ôû choã khaùc? Ñaùp: Ñaïo naøy töï nhö theá, phaùp sinh nhaäp- xöù, vôùi phaàn thoï thaân nhö theá cho neân ñeán ñöôïc. Ví nhö chim uyeân öông - nhaïn - haïc - khoång töôùc - anh vuõ - thieân thu - coäng maïng, ñeàu coù khaû naêng bay treân hö khoâng, nhöng chim khoâng tinh thoâng hôn ngöôøi, khoâng lôùn hôn ngöôøi, söùc döïa thaàn khí khoâng theå hôn ñöôïc con ngöôøi, ñöùc khoâng theå lôùn nhö con ngöôøi, phaùp töï nhieân thích öùng vôùi söï sinh nhö theá, thoï thaân maø bay löôïn. Thí duï nhö moät choán neâ leâ (ñòa nguïc)- moät ñöôøng suùc sinh- moät coõi ngaï quyû, ñeàu bieát maïng ñôøi tröôùc cuõng bieát ñöôïc yù ngöôøi khaùc, cuõng coù khaû naêng saám chôùp - noåi maây - gioù - möa, duø taïo ra nhöõng thöù naøy, nhöng khoâng theå hôn ñöôïc con ngöôøi, thaàn khí cuûa chuùng khoâng theå lôùn hôn con ngöôøi, söùc löïc chuùng khoâng theå hôn ñöôïc con ngöôøi. Nhöng phaùp aáy töï nhieân nhö theá, sinh - nhaäp - thoï thaân ñaõ taïo ra thì chính laø quaû. Laïi nöõa, coù ngöôøi haønh daâm suoát ñeâm daøi, tham nhö theá, nghó nhôù nhö theá, mong muoán nhö theá, tö duy nhö theá. Roài ngöôøi aáy cöôùi vôï, sinh con, laïi vì con cöôùi vôï, vì chaùu cöôùi vôï, cuõng noùi lôøi nhö vaäy: “Ta seõ coù con, con ta seõ coù con, sau khi ta cheát, neáu ñoïa vaøo ngaï quyû thì caùc con seõ nghó nhôù ñeán ta, cho ta löông thöïc.”

SOÁ 1543 - LUAÄN A TYØ ÑAØM BAÙT KIEÀN ÑOÄ - Quyeån 1 584

Ngaï quyû kia suoát ñeâm daøi taïo ra duïc voïng nhö theá, taïo ra nghó nhôù nhö theá, taïo ra tham nhö theá, taïo ra tö duy nhö theá, thì söï nghó nhôù aáy laø quaû. Hoûi: Neân noùi moät maét troâng thaáy saéc, hay hai maét troâng thaáy saéc? Ñaùp: Hai maét troâng thaáy saéc. Vì leõ gì maø hai maét troâng thaáy saéc? Nhö nhaém moät maét maø nhìn saéc baát tònh thì daáy khôûi thöùc baát tònh. Nhö môû ñoâi maét maø ngaém saéc thì daáy khôûi thöùc tònh. Nhö nhaém moät maét maø nhìn saéc thì daáy khôûi thöùc tònh. Nhö môû ñoâi maét maø nhìn saéc thì daáy khôûi thöùc baát tònh. Khoâng neân daáy leân noùi raèng: Hai maét troâng thaáy saéc, chæ nhaém moät maét maø ngaém saéc thì daáy khôûi thöùc baát tònh, môû ñoâi maét ñeå nhìn saéc thì daáy khôûi thöùc tònh. Vì vaäy ñoâi maét troâng thaáy saéc, nhö söï hôïp tan hay sinh dieät cuõng nhö vaäy. Tai nghe tieáng, muõi ngöûi muøi höông v.v... cuõng nhö theá. Hoûi: Caùc phaùp quaù khöù thì taát caû khoâng hieän coù chaêng? Ñaùp: Hoaëc laø quaù khöù khoâng phaûi khoâng hieän coù. Hoûi: Quaù khöù khoâng phaûi khoâng hieän coù laø sao? Ñaùp: Nhö Öu Ñaø Da noùi: Taát caû kieát quaù khöù, neáu ôû nôi vöôøn thì rôøi boû vöôøn, ôû trong tham muoán khoâng tieâm nhieãm tham muoán, nhö tinh luyeän vaøng roøng, ñoù goïi laø quaù khöù chöù khoâng phaûi khoâng hieän

coù. Khoâng bieåu hieän maø khoâng phaûi quaù khöù laø sao? Ñaùp: Nhö coù moät ngöôøi luùc thaàn tuùc khoâng hieän, coù hoaëc duøng chuù thuaät, hoaëc duøng coû thuoác, ñaây goïi laø khoâng bieåu hieän maø khoâng phaûi laø quaù khöù. Taïi sao quaù khöù cuõng khoâng hieän coù? Ñaùp: Caùc haønh khôûi baét ñaàu khôûi, sinh baét ñaàu sinh, thaønh baét ñaàu thaønh, coù theå maát heát maø khoâng hieän roõ söï bieán ñoåi cuûa quaù khöù, ñôøi quaù khöù thuoäc veà ñôøi quaù khöù, ñaây laø quaù khöù cuõng khoâng hieän coù. Theá naøo laø khoâng quaù khöù cuõng khoâng hieän coù? Ñaùp: Tröø nhöõng ñieàu ñaõ noùi nhö treân. Hoûi: Caùc phaùp quaù khöù thì taát caû khoâng coøn chaêng? Ñaùp: Hoaëc quaù khöù maø khoâng phaûi khoâng coøn. Theá naøo laø quaù khöù maø khoâng phaûi khoâng coøn? Ñaùp: Nhö Öu Ñaø Da noùi: Taát caû kieát quaù khöù, neáu ôû nôi vöôøn thì lìa boû vöôøn, ôû nôi tham muoán maø khoâng tieâm nhieãm tham muoán, nhö tinh luyeän vaøng roøng, ñoù goïi laø quaù khöù maø khoâng phaûi khoâng coøn. Theá naøo laø heát saïch khoâng coøn quaù khöù?

SOÁ 1543 - LUAÄN A TYØ ÑAØM BAÙT KIEÀN ÑOÄ - Quyeån 1 585

Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân noùi: Goïi laø ñeä töû Thaùnh töùc laø ñaõ heát ñöôøng aùc cuûa caùc coõi ñòa nguïc - suùc sinh - ngaï quyû, ñoù goïi laø ñaõ heát saïch khoâng coøn quaù khöù. Theá naøo laø quaù khöù cuõng khoâng coøn? Ñaùp: Caùc haønh khôûi thì baét ñaàu khôûi, sinh baét ñaàu sinh, thaønh baét ñaàu thaønh, coù theå maát heát maø khoâng coøn hieän roõ söï bieán ñoåi cuûa quaù khöù, ñôøi quaù khöù thuoäc veà ñôøi quaù khöù, ñaây goïi laø quaù khöù cuõng khoâng coøn. Khoâng phaûi quaù khöù cuõng khoâng phaûi khoâng coøn laø sao? Ñaùp: Tröø nhöõng ñieàu ñaõ noùi nhö treân. Laïi nöõa, nay toâi seõ giaûi thích veà kieát. Kieát hoaëc laø quaù khöù maø khoâng phaûi khoâng coøn, hoaëc khoâng coøn maø khoâng phaûi quaù khöù, hoaëc quaù khöù maø cuõng laø khoâng coøn hoaëc khoâng phaûi quaù khöù maø cuõng khoâng phaûi khoâng coøn. Theá naøo laø quaù khöù khoâng maø khoâng phaûi khoâng coøn? Ñaùp: Caùc kieát quaù khöù khoâng heát saïch, coù thöøa maøkhoâng dieät khoâng tröø boû, ñoù goïi laø quaù khöù maø khoâng phaûi khoâng coøn. Theá naøo laø khoâng coøn maø khoâng phaûi quaù khöù? Ñaùp: Kieát vò lai ñaõ heát saïch khoâng coù gì soùt laïi vaø ñaõ dieät ñaõ tröø saïch ñoù goïi laø ñaõ khoâng coøn maø khoâng phaûi quaù khöù. Theá naøo laø quaù khöù maø cuõng laø khoâng coøn? Ñaùp: Kieát quaù khöù ñaõ heát saïch khoâng soùt laïi gì vaø ñaõ dieät ñaõ tröø saïch, ñoù goïi laø quaù khöù maø cuõng laø khoâng coøn. Theá naøo laø khoâng phaûi quaù khöù maø cuõng khoâng phaûi khoâng coøn? Ñaùp: Kieát vò lai khoâng heát saïch maø coøn thöøa laïi chöù khoâng dieät khoâng tröø saïch, cuøng vôùi caùc kieát hieän taïi, ñoù goïi laø khoâng phaûi quaù khöù maø cuõng khoâng phaûi khoâng coøn. Hoûi: Caùc phaùp quaù khöù thì maát heát chaêng? Ñaùp: Hoaëc quaù khöù khoâng maát ñi. Theá naøo laø quaù khöù khoâng maát ñi? Ñaùp: Nhö Öu Ñaø Da noùi: Taát caû kieát quaù khöù, neáu ôû vöôøn thì rôøi boû vöôøn, ôû trong tham muoán thì khoâng nhieãm oâ nhö tinh luyeän vaøng roøng, ñoù goïi laø quaù khöù khoâng maát ñi. Theá naøo laø maát ñi maø khoâng phaûi quaù khöù? Ñaùp: Nay toâi seõ noùi nhöõng vieäc haïn heïp nhö caùi quaùn nhoû, noùi caùi quaùn nhoû

ñoù maát ñi maø coøn laïi vaät ôû ven ñöôøng, maét nhoû maø thaáy saéc noùi laø maét maát ñi, ñoù goïi laø maát ñi maø khoâng phaûi quaù khöù. Theá naøo laø quaù khöù cuõng maát ñi?

SOÁ 1543 - LUAÄN A TYØ ÑAØM BAÙT KIEÀN ÑOÄ - Quyeån 1 586

Ñaùp: Caùc haønh khôûi thì baét ñaàu khôûi, sinh baét ñaàu sinh, thaønh baét ñaàu thaønh, coù theå maát heát maø khoâng coøn hieän roõ söï bieán ñoåi cuûa quaù khöù, ñôøi quaù khöù thuoäc veà ñôøi quaù khöù, ñoù goïi laø quaù khöù cuõng maát ñi. Theá naøo laø khoâng phaûi quaù khöù cuõng khoâng phaûi maát ñi? Ñaùp: Tröø nhöõng ñieàu ñaõ noùi nhö treân. Laïi nöõa, nay toâi seõ giaûi thích veà kieát: Kieát hoaëc quaù khöù maø khoâng phaûi maát ñi, hoaëc maát ñi maø khoâng phaûi quaù khöù, hoaëc quaù khöù maø cuõng maát ñi, hoaëc khoâng phaûi quaù khöù cuõng khoâng phaûi maát ñi. Theá naøo laø quaù khöù maø khoâng phaûi maát ñi? Ñaùp: Caùc kieát quaù khöù chöa heát saïch vaø coøn soùt laïi vaø khoâng dieät khoâng tröø saïch, ñoù goïi laø quaù khöù maø khoâng phaûi maát ñi. Theá naøo laø maát ñi maø khoâng phaûi quaù khöù? Ñaùp: Caùc kieát vò lai ñaõ heát saïch khoâng soùt laïi gì vaø ñaõ dieät ñaõ tröø saïch, ñoù goïi laø maát ñi maø khoâng phaûi quaù khöù. Theá naøo laø quaù khöù maø cuõng maát ñi? Ñaùp: Caùc kieát quaù khöù ñaõ heát saïch khoâng soùt laïi gì vaø, ñaõ dieät ñaõ tröø saïch, ñoù goïi laø quaù khöù maø cuõng maát ñi. Theá naøo laø khoâng phaûi quaù khöù cuõng khoâng phaûi maát ñi? Ñaùp: Caùc kieát vò lai khoâng heát saïch maø coøn soùt laïi vaø khoâng dieät khoâng tröø saïch, vaø caùc kieát hieän taïi, ñoù goïi laø khoâng phaûi quaù khöù cuõng khoâng phaûi maát ñi. Hoûi: Neáu khoå maø sinh nghi thì khoå hay chaúng phaûi khoå, neân noùi laø moät yù hay nhieàu yù? Ñaùp: Laø moät yù khoå chöù khoâng coù hai yù khoå. Hoûi: Neáu taäp - taän - ñaïo maø naûy sinh hoaøi nghi ñaïo naøy chaúng phaûi ñaïo, neân noùi laø moät yù hay nhieàu yù? Ñaùp: Laø moät yù ñaïo chöù khoâng coù hai yù ñaïo. Hoûi: Coù theå coù moät yù laø nghi hay khoâng coù nghi? Ñaùp: Khoâng coù. Vì ñoái vôùi khoå coù nghi - ñoái vôùi khoå khoâng coù nghi, chaúng phaûi laø khoå coù nghi - chaúng phaûi laø khoå khoâng coù nghi. Ñoái vôùi taäp- taän- ñaïo thì nghi, ñoái vôùi ñaïo khoâng coù nghi, thì chaúng phaûi ñaïo coù nghi, chaúng phaûi laø ñaïo khoâng coù nghi. Hoûi: Theá naøo laø danh thaân? Ñaùp: Danh, laø phaân bieät ngöõ coù töôùng cuûa soá taêng, thieát laäp ra noùi laø chuyeån thaønh danh, ñoù goïi laø danh thaân. Hoûi: Theá naøo laø cuù thaân? Ñaùp: Cuù thaân nhö vaäy ñaït ñöôïc nghóa ñaày ñuû ghi laïi nghieäp ñoâi beân. Ñöùc Theá Toân cuõng ñaõ noùi:

SOÁ 1543 - LUAÄN A TYØ ÑAØM BAÙT KIEÀN ÑOÄ - Quyeån 1 587

Ñöøng laøm nhöõng ñieàu aùc, Haõy laøm moïi ñieàu thieän, Töï thanh tònh taâm yù, Laø lôøi chö Phaät daïy. Ñöøng laøm nhöõng ñieàu aùc, ñoù laø moät caâu. Haõy laøm moïi ñieàu thieän, ñoù laø hai caâu. Töï thanh tònh taâm yù, ñoù laø ba caâu. Laø lôøi chö Phaät daïy, ñoù laø boán caâu. Caâu nghóa ñaày ñuû nhö vaäy ghi laïi nghieäp cuûa ñoâi beân, ñoù goïi laø cuù thaân. Hoûi: Theá naøo laø vò thaân? Ñaùp: Chöõ noùi laø vò thaân. Ñöùc Theá Toân cuõng ñaõ noùi: Tuïng laø töôùng cuûa keä, chöõ laø töôùng cuûa vò, danh laø caên cöù vaøo keä maø taïo ra theå cuûa keä. Chöõ nhö

theá noùi laø vò thaân, ñoù goïi laø vò thaân. Hoûi: Nhö Phaät Theá Toân baûo vôùi caùc ñeä töû, goïi laø keû ngu si. Nghóa naøy theá naøo? Vì leõ gì maø Phaät - Theá Toân goïi laø keû ngu si? Ñaùp: Trong phaùp cuûa Phaät Theá Toân, ngöôøi khoâng thuaän theo giôùi haïnh, vi phaïm moïi söï loãi laàm, vì thöïc haønh khoâng coù hieäu quaû, cho neân goïi laø ngöôøi ngu si. Laïi nöõa, khoâng thuaän theo lôøi raên daïy cuûa Phaät Theá Toân giaùo huaán khieán cho thuaän vôùi phaùp, cho neân goïi laø ngöôøi ngu si. Ñoù laø Phaät Theá Toân ñaõ thöôøng xuyeân giaùo huaán raên daïy; nhö lôøi raên daïy caùc ñeä töû cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ngaøy nay, goïi laø ngöôøi ngu si ñaõ gaây neân nhöõng vieäc baát thieän, phi phaùp. Phaät, Theá Toân cuõng laïi nhö theá, baûo caùc ñeä töû cuûa mình laø ngöôøi ngu si. Coù saùu nhaân, ñoù laø: Nhaân töông öng, nhaân cuøng coù, nhaân töï nhieân, nhaân nhaát thieát bieán, nhaân baùo, nhaân sôû taùc. Hoûi: Theá naøo goïi laø nhaân töông öng? Ñaùp: Thoáng vôùi thoáng töông öng-phaùp töông öng vôùi nhaân trong nhaân. Thoáng vaø phaùp töông öng, thoáng töông öng nhaân trong nhaân. Töôûng vaø tö traûi qua vui thích roài nhôù laïi maø mong muoán giaûi thoaùt cho neân nghó ñeán, Tam-muoäi. Tueä vôùi tueä töông öng - phaùp töông öng vôùi nhaân trong nhaân. Tueä vaø phaùp töông öng, tueä töông öng nhaân trong nhaân, ñoù goïi laø nhaân töông öng. Hoûi: Theá naøo laø nhaân cuøng coù? Ñaùp: Taâm vaø taâm sôû nghó ñeán phaùp laø nhaân trong nhaân cuøng coù, taâm sôû nghó ñeán phaùp laø nhaân trong nhaân cuûa taâm cuøng coù. Laïi nöõa, taâm- taâm sôû quay veà thaân haønh - khaåu haønh cuøng coù nhaân trong nhaân. Taâm - taâm sôû quay veà taâm baát töông öng haønh cuøng coù nhaân trong nhaân, taâm sôû quay veà taâm baát töông öng haønh, taâm cuøng coù nhaân trong nhaân.

SOÁ 1543 - LUAÄN A TYØ ÑAØM BAÙT KIEÀN ÑOÄ - Quyeån 1 588

Vaû laïi, cuøng sinh khôûi boán ñaïi laàn löôït cuøng coù nhaân trong nhaân. Ñoù goïi laø nhaân cuøng coù. (Nhaân trong nhaân coù nghóa laø laàn löôït sinh khôûi laãn nhau). Hoûi: Theá naøo laø nhaân töï nhieân? Ñaùp: Caên thieän sinh ra tröôùc ñaây vaø caên thieän sinh ra sau naøy, cuøng vôùi phaùp töông öng caên thieän, laø nhaân trong nhaân töï nhieân cuûa phaïm vi minh. Caên thieän quaù khöù vaø caên thieän vò lai- hieän taïi, cuøng vôùi phaùp töông öng caên thieän, laø nhaân trong nhaân cuûa phaïm vi minh. Caên thieän quaù khöù - hieän taïi vaø caên thieän vò lai, cuøng vôùi phaùp töông öng caên thieän, laø nhaân trong nhaân töï nhieân cuûa phaïm vi minh. Caên voâ kyù cuõng laïi nhö vaäy. (Boán thoáng: Moät laø aùi, hai laø naêm taø kieán, ba laø kieâu maïn, boán laø voâ minh). Caên baát thieän sinh ra tröôùc ñaây vaø caên baát thieän sinh ra sau naøy, cuøng vôùi phaùp töông öng caên baát thieän, laø nhaân trong nhaân töï nhieân. Caên baát thieän quaù khöù, caên baát thieän vò lai-hieän taïi, cuøng vôùi phaùp töông öng caên baát thieän, laø nhaân trong nhaân töï nhieân. Caên baát thieän quaù khöù - hieän taïi, caên baát thieän vò lai, cuøng vôùi phaùp töông öng caên baát thieän, laø nhaân trong nhaân töï nhieân. Ñoù goïi laø nhaân töï nhieân. Hoûi: Theá naøo laø nhaân nhaát thieát bieán? Ñaùp: Tröôùc sinh khoå ñeá, ñoaïn nhaát thieát bieán söû. Sau sinh taäp-taän- ñaïo tö duy ñoaïn tröø söû, cuøng phaùp töông öng söû, laø nhaân trong nhaân nhaát thieát bieán cuûa phaïm vi

mình. Khoå ñeá quaù khöù ñoaïn tröø nhaát thieát bieán söû, taäp-taän-ñaïo vò lai vaø hieän taïi tö duy ñoaïn tröø söû, cuøng phaùp töông öng söû, laø nhaân trong nhaân nhaát thieát bieán cuûa phaïm vi mình. Khoå ñeá quaù khöù- hieän taïi ñaõ ñoaïn tröø nhaát thieát bieán söû, taäp-taän-ñaïo vò lai tö duy ñoaïn tröø söû, cuøng phaùp töông öng söû, laø nhaân trong nhaân nhaát thieát bieán cuûa phaïm vi mình. Taäp ñeá ñaõ ñoaïn tröø cuõng laïi nhö theá. Ñoù goïi laø nhaân nhaát thieát bieán. Hoûi: Theá naøo laø nhaân baùo? Ñaùp: Saéc laø thoï baùo cuûa phaùp nghó nhôù ôû caùc taâm-taâm sôû, taâm- taâm phaùp- taâm baát töông öng haønh, taâm vaø taâm phaùp kia laø nhaân trong nhaân baùo cuûa baùo naøy. Laïi nöõa, saéc laø thoï baùo cuûa haønh ñoäng nôi thaân- mieäng, taâm-taâm phaùp - taâm baát töông öng haønh laø haønh ñoäng cuûa thaân- mieäng kia, laø nhaân trong nhaân baùo cuûa baùo naøy. Laïi nöõa, caùc taâm baát töông öng haønh tieáp nhaän saéc baùo, taâm-taâm phaùp taâm baát töông öng haønh, taâm baát töông haønh kia laø nhaân trong nhaân baùo cuûa baùo naøy, ñoù goïi laø nhaân baùo. Hoûi: Theá naøo laø nhaân sôû taùc? Ñaùp: Maét duyeân saéc sinh ra nhaõn thöùc, nhaõn thöùc laø nhaân trong

nhaân sôû taùc cuûa maét kia. Nhö saéc cuøng coù phaùp kia töông öng vôùi noù, tai nghe tieáng sinh ra nhó thöùc, muõi ngöûi höông sinh ra tyû thöùc, löôõi neám vò sinh ra thieät thöùc, thaân chaïm xuùc mòn trôn sinh ra thaân thöùc, yù bieát phaùp sinh ra yù thöùc. Phaùp cuøng kia töông öng vôùi noù coù phaùp saéc - phaùp voâ saéc, phaùp coù theå thaáy - phaùp khoâng theå thaáy, phaùp höõu ñoái - phaùp voâ ñoái, phaùp höõu laäu - phaùp voâ laäu, phaùp höõu vi - phaùp voâ vi... caùc phaùp nhö vaäy laø nhaân sôû taùc, tröø ra töï nhieân cuûa noù. Nhó, tyû, thieät, thaân, yù duyeân vôùi phaùp sinh ra yù thöùc, laø nhaân trong nhaân sôû taùc cuûa yù vaø yù thöùc kia. Neáu phaùp aáy cuøng coù phaùp, töông öng vôùi noù, thì maét thaáy saéc sinh ra nhaõn thöùc, tai nghe tieáng sinh ra nhó thöùc, muõi ngöûi muøi höông sinh ra tyû thöùc, löôõi neám vò sinh ra thieät thöùc, thaân xuùc mòn trôn sinh ra thaân thöùc, thì phaùp aáy cuøng coù phaùp töông öng vôùi noù. Phaùp saéc - phaùp voâ saéc, phaùp coù theå thaáy - phaùp khoâng theå thaáy, phaùp höõu ñoái - phaùp voâ ñoái, phaùp höõu laäu- phaùp voâ laäu, phaùp höõu vi - phaùp voâ vi. Caùc phaùp nhö vaäy laø nhaân trong nhaân sôû taùc tröø ra töï nhieân cuûa noù, ñoù goïi laø nhaân sôû taùc. Hoûi: Neáu taâm - söû cuøng coù, caùc söû - taâm cuøng coù, thì söû kia bò taâm naøy sai khieán chaêng? Ñaùp: Hoaëc bò sai khieán, hoaëc khoâng bò sai khieán. Theá naøo laø bò sai khieán? Caùc söû chöa heát saïch thì bò sai khieán. Theá naøo laø khoâng bò sai khieán? Caùc söû ñaõ heát, saïch thì khoâng bò sai khieán. Hoûi: Neáu nhö söû bò taâm sai khieán maø taâm naøy cuøng coù söû, thì söû kia vaø taâm naøy cuøng coù söû chaêng? Ñaùp: Hoaëc laø söû kia khoâng coøn, hoaëc laø söû kia ñeàu coøn. Theá naøo laø söû kia khoâng coøn? Khoå trí sinh maø taäp trí khoâng sinh. Neáu taâm do taäp ñeá maø ñoaïn, do khoå ñeá maø ñoaïn, thì duyeân naøy noùi laø söû kia khoâng coøn. Theá naøo laø söû kia ñeàu coøn? Taâm con ngöôøi oâ nhieãm thì taát caû ñeàu bò raøng buoäc, ñoù noùi laø söû kia ñeàu coøn. Hoûi: Neáu taâm - söû cuøng coù, caùc söû - taâm cuøng coù, thì söû kia vaø taâm naøy seõ dieät chaêng?

Ñaùp: Hoaëc dieät, hoaëc khoâng dieät. Theá naøo laø dieät? Caùc söû duyeân vôùi taâm kia dieät, ñoù goïi laø dieät. Theá naøo laø khoâng dieät? Caùc söû duyeân vôùi taâm kia chöa tröø heát, ñoù goïi laø khoâng dieät. Hoûi: Caùc söû töông öng thì söû naøy do ñaâu maø dieät? Ñaùp: Caùc söû duyeân vôùi dieät.

Hoûi: Ñuùng nhö vaäy, oâng noùi laø söû duyeân vôùi dieät chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Neáu noùi lôøi naøy, thì caùc söû do taän ñeá- ñaïo ñeá maø ñoaïn tröø thì voâ laäu duyeân vôùi söû naøy do ñaâu maø dieät? Dieät naøy- dieät kia, vieäc naøy khoâng nhö vaäy, nhö tröôùc kia ñaõ noùi: Caùc söû do taän ñeá - ñaïo ñeá maø ñoaïn höõu laäu duyeân vôùi taän naøy, thì söû neân noùi laø taän. Hoûi: Neáu nhö caùc söû vaø taâm ñaõ ñoaïn maø taâm ñaõ ñoaïn naøy cuøng coù söû, thì söû kia - taâm naøy cuøng coù söû chaêng? Ñaùp: Hoaëc laø söû kia khoâng coøn, hoaëc laø söû kia ñeàu coøn. Theá naøo laø söû kia khoâng coøn? Neáu taâm khoâng coù nhieãm oâ do tö duy maø ñoaïn, thì ñoù noùi laø söû kia khoâng coøn. Theá naøo laø söû kia ñeàu coøn? Neáu taâm coù nhieãm thì goïi laø söû kia ñeàu coøn. Hoûi: Taän duyeân thöùc laø sao? Ñaùp: Khoå trí sinh maø taäp trí chöa sinh. Neáu taâm do taäp ñeá maø ñoaïn, duyeân do khoå ñeá maø ñoaïn, thì goïi laø taän duyeân thöùc. Hoûi: Thöùc kia coù bao nhieâu söû bò sai kieán? Ñaùp: Coù möôøi chín. Hoûi: Moät taâm chaêng? Ñaùp: Khoâng. AÙi duïc chöa heát, khoå trí sinh maø taäp trí chöa sinh, neáu taâm coõi Duïc do taäp ñeá maø ñoaïn, duyeân do khoå ñeá maø ñoaïn, thì goïi laø taän duyeân thöùc. Hoûi: Thöùc naøy coù bao nhieâu söû bò sai khieán? Ñaùp: ÔÛ coõi Duïc do taäp ñeá maø ñoaïn coù baûy. AÙi duïc heát maø aùi saéc chöa heát, khoå trí sinh maø taäp trí chöa sinh. Neáu taâm coõi Saéc do taäp ñeá maø ñoaïn, duyeân do khoå ñeá maø ñoaïn, thì goïi laø taän duyeân thöùc. Hoûi: Thöùc kia coù bao nhieâu söû bò sai khieán? Ñaùp: ÔÛ coõi Voâ saéc do taäp ñeá maø ñoaïn coù saùu. AÙi saéc taän, aùi voâ saéc chöa taän. Neáu khoå trí sinh, taäp trí chöa sinh. Neáu taâm coõi Voâ saéc, do taäp ñeá ñoaïn, duyeân do khoå ñeá ñoaïn, ñaáy laø taän duyeân thöùc. Hoûi: Thöùc kia coù bao nhieâu söû vaø ñoái töôïng söû? Ñaùp: Ñoái töôïng ñoaïn cuûa taäp ñeá coõi Voâ saéc laø saùu.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.